

LEPIEJ SIĘ PODDAĆ, NIŻ PROWADZIĆ WOJNĘ Z FISKUSEM?

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI przeprowadziła kontrolę, której przedmiotem był nadzór organów podatkowych i organów kontroli skarbowej nad prawidłowością rozliczeń z budżetem państwa podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego. Całość udokumentowano raportem NIK z 17 kwietnia 2015 r.

MEC. ROBERT NOGACKI, WŁAŚCICIEL KANCELARII PRAWNEJ SKARBIEC

Pozytywnie należy ocenić sam fakt zauważenia przez resort finansów problemu uchylania się od opodatkowania oraz podjęcie próby przeciwdziałania temu zjawisku. Inspektorzy NIK nie dokonali jednak rozróżnienia oszustw podatkowych, od legalnej optymalizacji podatkowej, roztaczając nimb podejrzeń wokół wszelkich działań podatników zmierzających do zapłaty niższych podatków. Tymczasem należy przypomnieć, że optymalizacja podatkowa nie jest działaniem negatywnym i warto odróżnić ją od uchylania się od opodatkowania. Optymalizacja podatkowa odbywa się bowiem w granicach prawa i ma na celu zwiększenie zdolności konkurowania oraz wykorzystanie niedostrzegalnych możliwości poprawy kondycji finansowej czy wyników firmy.

Legalność optymalizacji podatkowej jest przy tym powszechnie potwierdzana przez sądy i trybunały. Np. Trybunał Sprawiedliwości UE w wyroku z dnia 12.9.2006 r., w sprawie C-196/04 Cadbury Schweppes plc, Cadbury Schweppes Overseas Ltd vs Commissioners of Inland Revenue TS UE stwierdził, że jeśli z planowaniem podatkowym nie wiąże się złamanie prawa, to jego skutki prowadzące do zminimalizowania obciążeń podatkowych nie mogą być same w sobie uznane za bezprawne. Ponadto, działania optymalizacyjne, nawet gdy prowadzą do tworzenia sztucznych struktur, nie mogą być uznane za nadużycie prawa, jeśli stanowią rzeczywiste korzystanie ze swobód ustanowionych Traktatem o utworzeniu Wspólnoty Europejskiej. Zgodność z prawem optymalizacji podatkowej potwierdzają również polskie sądy administracyjne. W wyroku z dnia 31.01.2002 r., sygn. akt I SA/Gd 771/01 Naczelny Sąd Administracyjny potwierdził, że istotą działalności gospodarczej jest maksymalizacja zysku, a nie zobowiązań podatkowych. Nie ma podstaw do nakładania na podmioty gospodarcze obowiązku działań prowadzących do zmniejszenia dochodów tylko dlatego, że byłoby to korzystniejsze dla budżetu państwa

MEC. ROBERT NOGACKI

Właściciel Kancelarii Prawnej Skarbiec, największej polskiej kancelarii specjalizującej się w kontrolach podatkowych i w przeciwdziałaniu bezprawiu urzędniczemu.

z punktu widzenia wpływów podatkowych.

Z raportu NIK wynika pewne niezrozumienie tematu. Można w nim bowiem znaleźć takie stwierdzenia jak „walka z optymalizacją podatkową” czy „agresywne planowanie podatkowe”. Otóż, jak powyżej wykazano, optymalizacja jest zjawiskiem dopuszczonym prawem i sama w sobie nie jest niczym negatywnym. Tym samym byłoby wskazane używanie przez organy państwa bardziej precyzyjnego języka i mówienie raczej o przeciwdziałaniu uchylaniu się od opodatkowania. Konkludując raport w zakresie jakości nadzoru państwa nad oszustwami podatkowymi NIK nie pozostawia złudzeń, że w najbliższej przyszłości skuteczne działania w tym zakresie będą mało realne. Powodem jest bardzo niski stopień przeszkolenia pracowników administracji skarbowej oraz niewystarczające działania legislacyjne.

W mojej ocenie braku te usiłuje się zastąpić zastraszaniem podatników i tresowaniem ich do myślenia, że „lepiej się poddać, niż prowadzić wojnę z urzędem skarbowym”, bo przecież „wojny ze skarbem państwa nie da się wygrać”. Ofiarami takich praktyk nie są jednak duże, międzynarodowe korporacje, ale najślabi podatnicy – mali i średni przedsiębiorcy. Stosując szeroką gamę różnego typu socjotechnik, stara się wpoić podatnikom przekonanie, że, w razie wątpliwości, lepiej i bezpieczniej jest zapłacić podatek w wyższej wysokości, bo inaczej „podatnikowi może stać się krzywda”. Tak naprawdę nie ma tu większej różnicy między jakością porad, które płyną od ministra finansów, od porad, które piętnaście lat temu płynęły do przedsiębiorców z Pruszkowa – z tą różnicą, że w całym Pruszkowie nie było takiego arsenału broni, jakim dysponuje jedna tzw. „grupa antyterrorystyczna”, oddelegowywana do zatrzymywania tzw. „szczególnie niebezpiecznych przestępców” – w praktyce podatników, którzy są o coś podejrzewani, a następnie zmuszeni do walczenia przed sądami przez najbliższą dekadę, aby oczyścić swoje dobre imię. ●

„Optymalizacja jest zjawiskiem dopuszczonym prawem i sama w sobie nie jest niczym negatywnym”